

รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน

พรรณี เทพสูตร

คุณูปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณภูมิบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัย วัตถุประสงค์และสถิติการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการควบคุมคดียุติพนธ์และคณะกรรมการสอบคดียุติพนธ์ ได้พิจารณา
คดียุติพนธ์ของ พรณิ เทพสุตร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิตการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคดียุติพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า กิตติญาณสันต์)

คณะกรรมการสอบคดียุติพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า กิตติญาณสันต์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคดียุติพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและสถิตการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี เข้มกสิกร)

วันที่ 10 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทราวุธ ประธานและกรรมการสอบปากเปล่าคุณฐิณิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ในเรื่องการใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปขั้นสูง ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่เป็นหน่วยตัวอย่างทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คุณครู กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในชุมชนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ และขอขอบพระคุณท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมพิจารณาพิจารณาเพื่อให้ได้รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน ทำให้คุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณภูมิศักดิ์ เทพสุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริศนา มัชฌิมา ดร.ณัฐฐา ผิวมา อาจารย์สุดา จรัสดี รวมทั้งน้องอาวิพร ปานทอง นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของคุณฐิณิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่ บพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

พรรณี เทพสุตร

50810999: สาขาวิชา: วิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา; ป.ด. (วิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา)

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้/ การพัฒนาองค์ความรู้/ การมีส่วนร่วมกับชุมชน

พรรณิ เทพสุตร: รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน (THE MODEL OF LEARNING ORGANIZATION OF
SECONDARY SCHOOL IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 10 THROUGH
DEVELOPMENT THE BODY OF KNOWLEDGE WITH COOPARATIVE COMMUNITY) คณะกรรมการ
ควบคุมคุณภาพ: สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด., รุ่งฟ้า กิติญาณสันต์, Ed.D. 183 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

งานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ของโรงเรียน องค์ความรู้ของชุมชน ความต้องการใช้
ความรู้ร่วมกันของชุมชนกับ โรงเรียน และวิธีดำเนินการเพื่อสร้างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชนจากสถานการณ์
ที่ดำเนินการจริง 2) สาระห้วงองค์ประกอบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนา
องค์ความรู้ร่วมกับชุมชนจากสถานการณ์ที่ดำเนินการจริง 3) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน 4) สร้างรูปแบบความเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่ม
ที่ 1 ศึกษาเชิงคุณภาพโดยเลือกโรงเรียนแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง
โครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มที่ 2 ศึกษาเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า ที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น กลุ่มที่ 3 ทำประชากรจำแนก กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด การวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าสถิติพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ทางสถิติ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติขั้นสูง ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ความรู้ของ โรงเรียน ได้มาจากหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น
ตามความต้องการของชุมชน องค์ความรู้ของชุมชนเป็นความรู้ที่ได้มาจากปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ชุมชนกับ โรงเรียนมีความต้องการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่ชุมชนมีส่วนร่วมคิดและร่วมถ่ายทอดความรู้เพื่อสืบทอด
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในรูปแบบการจัดหลักสูตรเสริมให้กับผู้เรียน โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง

2. องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชนมี 6 องค์ประกอบ
ได้แก่ บุคคล องค์กร บริหารจัดการความรู้ เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร และวิธีการเรียนรู้

3. ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนา
องค์ความรู้ร่วมกับชุมชนพบว่า ทุกองค์ประกอบได้รับการยืนยันโดยมีค่าสถิติบ่งชี้คือ $\chi^2 = 265.21$, $df = 122$,
 $\chi^2 / df = 2.17$, $p = 0.00$, $CFI = 1.00$, $GFI = 0.97$, $AGFI = 0.95$, $SRMR = 0.012$, $RMSEA = 0.038$

4. รูปแบบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน
พบว่า ทั้ง 6 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันสูง โดย บุคคลมีความสัมพันธ์กับลักษณะองค์การและบริหารจัดการ
ความรู้ สำหรับวัฒนธรรมองค์กรมีความสัมพันธ์เทคโนโลยี และวิธีการเรียนรู้ โดยต้องร่วมพัฒนาในเรื่อง
ความรอบรู้ตัวตน การเรียนรู้เป็นทีม การถ่ายทอดความรู้ นวัตกรรม แบบแผนทางความคิด การเรียนรู้
จากประสบการณ์ ระบบการทำงาน กลยุทธ์/ ยุทธศาสตร์องค์กร วิสัยทัศน์องค์กร และแนวทางการดำเนินงาน

50810999: MAJOR: EDUCATION RESEARCH, MEASUREMENT, AND STATISTICS:
Ph.D.

(EDUCATION RESEARCH, MEASUREMENT, AND STATISTICS)

KEYWORDS: LEARNING ORGANIZATION/ THROUGH DEVELOPMENT THE BODY OF
KNOWLEDGE/ COOPARATIVE COMMUNITY

PUNNEE TEPSUT: THE MODEL OF LEARNING ORGANIZATION OF
SECONDARY SCHOOL IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE
10 THROUGH DEVELOPMENT THE BODY OF KNOWLEDGE WITH COOPARATIVE
COMMUNITY. ADVISORY COMMITTEE: SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed.D., ROONGFA
KITIYANUSAN, Ed.D. 183 P. 2013.

The purposes of the research were to 1) study the school learning organization, the community learning organization, the need for knowledge sharing between community and school, and a procession how to develop the learning organization of secondary school through development the body of knowledge with authentic cooperation between school and community 2) synthesize factors in the learning organization of the secondary school through development the body of knowledge with authentic cooperation between school and community 3) conduct confirmatory factor analysis in the learning organization of the secondary school through developing the body of knowledge with cooperative community. 4) created the model of learning organization of the secondary school through developing the body of knowledge with cooperative community. The research conducted with 3 study groups; 1) Qualitative studies with purposive participants selection based on researcher's semi-structural questionnaire. 2) Quantitative studies based on researcher's evaluation questionnaire. 3) Hearing group, the participants were purposively selected. he analyzing for quantitative studies were done using both standard and advanced statistical package.

The results of the research were:

1. The school knowledge learning is from core curriculum and local curriculum, that was developed from the needs of the community. The community learning organization was from the wisdom of the local people and local wisdom. The community and school needed

the curriculum that community participate in the development, community thought and school should be a center for organizing supplementary curriculum.

2. The learning organization of the secondary school through the cooperating with community consisted of 6 factors; people, organization, knowledge management, technology, organizational culture and learning.

3. The confirmatory factor analysis of the learning organization of the secondary school through development the body of knowledge with cooperative with cooperation with community was found that all factors have been confirmed by statistics: $\chi^2 = 265.21$, $df = 122$, $\chi^2 / df = 2.17$, $p = 0.00$, $CFI = 1.00$, $GFI = 0.97$, $AGFI = 0.95$, $SRMR = 0.012$, $RMSEA = 0.038$.

4. The model of learning organization of the secondary school through development the body of knowledge with cooperation with community consisted of 6 factors with high correlation where people related with organization and knowledge management, organizational culture related with technology and method of learning. The cooperative activities could be; self mastery, team learning, knowledge transfer, mental model, learning from experiences, working system, organization vision, strategies and guided working process.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา.....	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัย.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
วิธีการดำเนินวิจัย.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	90
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ.....	90
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร.....	91
ระยะที่ 1 วิจัยเชิงคุณภาพ.....	91
ระยะที่ 2 วิจัยเชิงปริมาณ.....	98
ระยะที่ 3 การจัดทำประชาพิจารณ์.....	106
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
สรุปผลการวิจัย.....	132
อภิปรายผล.....	134
ข้อเสนอแนะ.....	139
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก	154
ภาคผนวก ข	171
ภาคผนวก ค	173
ภาคผนวก ง	177
ภาคผนวก จ	180
ประวัติย่อของผู้วิจัย	183

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2 ลักษณะ เชิงกลยุทธ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	48
3 การเปรียบเทียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ.....	54
4 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ.....	82
5 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	86
6 ค่าสถิติและเกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	88
7 จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก 5 กลุ่ม ในการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	92
8 จำนวนและร้อยละ ของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	98
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปร สังเกตได้ของรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	99
10 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับหนึ่ง ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	101
11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	104
12 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน	106
13 ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เกิดขึ้นจริง ค่าเฉลี่ยความต้องการที่พัฒนา และค่าผลต่างของค่าเฉลี่ย ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ ร่วมกับชุมชน.....	107
14 กลุ่มความสำคัญระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริง และความต้องการพัฒนาขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียน มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 ผลการประชาพิจารณา รูปแบบการ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ ร่วมกับชุมชน.....	125

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบองค์ความรู้ของชุมชนและองค์ความรู้ของโรงเรียน.....	7
2 องค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้.....	8
3 สรุปแนวคิดเกี่ยวกับวินัย 5 ประการ ของเซงเก้.....	16
4 โมเดลองค์ประกอบ.....	44
5 ขั้นตอนการวิจัย.....	89
6 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนา องค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	103
7 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองขององค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนา องค์ความรู้ร่วมกับชุมชน.....	105
8 รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับชุมชน ที่ได้จากกระบวนการ วิจัยและ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
9 รูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ ร่วมกับชุมชน ที่ได้จากการประชาสัมพันธ์.....	128
10 การเปรียบเทียบรูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่พัฒนาองค์ความรู้ ร่วมกับชุมชนก่อนและ หลังการประชาสัมพันธ์.....	129